

Julka Nežič
Silvester Fabijan
Silvin Krajnc
Slavko Krajnc

NAGOVORI
O SKRIVNOSTNEM
DARU

Julka Nežič
Silvester Fabijan
Silvin Krajnc
Slavko Krajnc

NAGOVORI
O
SKRIVNOSTNEM
DARU

Razlaga svete evharistične daritve

Ljubljana 2006

Julka Nežič, Silvester Fabijan, Silvin Krajnc, Slavko Krajnc
NAGOVORI O SKRIVNOSTNEM DARU

Spremna beseda: dr. A. Slavko Snoj

Lektorirala: Vida Frelih

Opremil: Sine Kovič

Grafična priprava: Družina d. o. o.

Izdala: Družina d. o. o.

Odgovarja: dr. Janez Gril

Tisk: Schwarz d. o. o.

Ljubljana 2006

Informacije o knjigah založbe Družina dobite
na spletni strani **www.druzina.si**.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

265.3

NAGOVORI o skrivnostnem daru : razlaga svete evharistične
daritve / Julka Nežič ... [et al.] ; [spremna beseda A. Slavko
Snoj]. - Ljubljana : Družina, 2006

ISBN-10 961-222-637-7

ISBN-13 978-961-222-637-4

1. Nežič, Julka

228519424

VSEBINA

SPLOŠNE TEME O EVHARISTIJI 9

Ob nedeljah in praznikih smo povabljeni k maši 9

Sodelavci pri bogoslužju 12

Pri maši ne iščemo svojih koristi 16

Molimo z besedami in s celim telesom 19

Shranjevanje Najsvetejšega in češčenje evharistije,
kadar ni maše 24

Evharistija – skrivnost vere 27

Evharistija spada k obhajanju nedelje 30

ZAČETNI OBRED 35

Pri maši smo božje ljudstvo, bratje in sestre 35

Pri maši priznamo svoje grehe Bogu in bližnjemu 38

BESEDNO BOGOSLUŽJE 41

Bog nam govori na različne načine 41

Božjo besedo poslušamo 44

Na božjo besedo odgovorimo 47

EVHARISTIČNO BOGOSLUŽJE 51

Na oltar polagamo svoje darove 51

Bogu se zahvaljujemo in ga slavimo 54

Hvalnica božji svetosti 57

Klicanje Svetega Duha nad darove in nad ljudstvo 60

Spominjamo se Jezusovih besed 62

Spominjamo se odrešilnega dela Jezusa Kristusa 65

Spominjamo se vseh živih in nebeške Cerkve (svetnikov) 68

Spominjamo se tudi rajnih 72

Skupaj molimo očenaš 76

Podamo si roke za pozdrav miru 79

Sveto obhajilo je dar 82

Na obhajilo se pripravimo in se zanj zahvalimo 86

SKLEPNI OBRED 89

Poslani smo, da mašo prenesemo v življenje 89

NAGOVORI O SKRIVNOSTNEM DARU

Prvič, odkar imamo po drugem vatikanskem koncilu prenovljeno bogoslužje, imamo v rokah celoto nagovorov o najsvetejšem zakramentu evharistije, pravzaprav o maši kot globokem osebnem, občestvenem in skupnostnem praznovanju. Praznovanju svetih božjih skrivnosti pa tudi človekove vere s pomočjo preprostih in svetih znamenj. Nagovori so pripravljani ob sklepu evharističnega leta in ob 40-letnici vesoljnega cerkvenega zbora (2005).

Na voljo imamo sklop tematskih nagovorov ali pridig (drugačnih kot redne nedeljske homilije), ki so nam lahko v pomoč pri razlagi osrednjega vira in vrhunca vsega delovanja in verovanja božjega ljudstva (prim. B 10), hkrati tudi samega jedra celotnega bogoslužja, ki je sveta evharistija, ta skrivnostni Gospodov dar. Nagovori so uporabni tudi pri katehetskem poučevanju, a njihov poglobitveni namen je homiletični, to je oznanjevanje pri bogoslužju. Občasno jih je mogoče vključiti v nedeljsko bogoslužje, še posebno v določenih časih, npr. po veliki noči kot mistagoško razlago zakramentalnih znamenj – v pripravi na praznik svetega Rešnjega telesa in krvi. Uporabni so tudi ob dnevih celodnevnega čiščenja ali kadarkoli se kaže potreba, da bi udeležence pri bogoslužju spodbudili h globljemu dožemanju bogoslužja in bolj dejavnemu sodelovanju.

Štirje naši liturgični in pastoralni strokovnjaki nam v krajšem prvem delu ponujajo nekaj splošnejših tem o nedeljski maši, dožemanju in čiščenju evharistične skrivnosti ter o držah pri sodelovanju. V drugem,

daljšem delu pa razlagajo posamične mašne dele in njihov pomen, da bi ga udeleženci mogli globlje dojeti in iz njega hraniti svojo vero, upanje in ljubezen.

Potem ko smo tudi v slovenščini dobili novo, tretjo izdajo *Splošne ureditve rimskega misala* (prim. CD 94), je Kongregacija za bogoslužje in disciplino zakramentov pripravila tudi *Navodilo o zakramentu odrešenja* (prim. CD 108). To govori »o nekaterih stvareh, ki jih moramo upoštevati oziroma se jih moramo varovati pri obhajanju evharistije«. Morda smo nekoliko pozabili na eno ali drugo listino in na podrobna navodila za obhajanje bogoslužja v *Sporočilih slovenskih škofij*.

Najpomembnejše novosti so zdaj vključene v te nagovore in podane v spodbudni obliki. Gre za besedilo, ki je, čeprav večkrat ponazorjeno z zgledi, še vedno v obliki predloge in pripomočka. Po osebnem pristopu oznanjevalca k osnutku bo besedilu prilito prepotrebno gorivo, ki naj se na poti od njegovega srca do poslušalk in poslušalcev, po delovanju svetega Gospodovega Duha, spremeni v ogenj in žar, da bo ogreval in razsvetljeval temine naših dni in naših src.

To želi osnutkom na pot

dr. A. Slavko Snoj

SVETO OBHAJILLO JE DAR

Gotovo poznamo svetopisemsko poročilo o rimskem stotniku, ki je prišel k Jezusu in prosil, naj ozdravi njegovega služabnika. Jezus je izrazil svojo pripravljenost, da gre s stotnikom v njegovo hišo in pomaga bolnemu. In takrat je stotnik izrekel besede, ki izražajo globoko vero v Jezusa: »Gospod, ne trudi se! Nisem namreč vreden, da prideš pod mojo streho ..., ampak reci besedo in moj služabnik bo ozdravljen« (Lk 7,6–7). Te stotnikove besede, čeprav nekoliko spremenjene, ponavljamo pri vsaki maši, kajti Cerkev jih je sprejela kot eno izmed molitev pred obhajilom. Tako molimo: »Gospod, nisem vreden, da prideš k meni, ampak reci le besedo in ozdravljena bo moja duša.« Po stari navadi se pri teh besedah udarimo na prsi. Gre za udarec in ne samo za nežen dotik. To znamenje poznamo iz vsakdanjega življenja, saj se je že marsikdo od nas udaril po prsih in s tem podkrepil besede: »Jaz, jaz tako mislim,« ali: »To je moje, moje,« ali: »Jaz sem kriv; oprosti, res mi je žal.« Pri maši nas udarec na prsi želi prebuditi iz raztresenosti ali celo otopelosti, hkrati pa je znamenje, da se zavedamo svoje krivde pred Bogom in ljudmi. Z njim izrazimo, da smo nevredni prejeti božji kruh, ta neprecenljivi dar, ki je dar ljubezni in neizmerne dobrote.

Pri vsaki maši smo povabljeni k obhajilu in od vsega od nas je odvisno, ali se temu vabilu odzove ali ne. Vedno več vernikov se vabilu odzove in redno prejema evharistični kruh. Nekateri se nad tem spotikajo in se čudijo, kako to, da jih tako malo stoji pred spovednicami in tako veliko v vrsti za obhajilo. Prevečkrat

preozko povezujemo zakrament sprave, tj. spoved, z obhajilom. Spoved ni pogoj za prejem obhajila. Pogoj je samo takrat, ko nam vest očita težki greh, hud nered v našem duhovnem in moralnem življenju. Sicer pa se bližamo k obhajilu kot grešniki. Tudi neposredno po spovedi nismo vredni prejeti Gospoda, si obhajila nismo zaslužili, zavedamo pa se, da smo ga potrebni, potrebni zato, da bi se mogli grehu upreti in ga izkoreniniti iz svojega življenja. Vsi, ki stojijo v vrsti za obhajilo, vključno z duhovnikom, ki obhajilo deli, smo grešniki. Jezusa prejemamo prav zato, da nam odvzame grehe in nam da moč, da pot nadaljujemo. Prejemamo ga kot čisti in nezasluženi dar iz nebes.

Sveti Frančišek Asiški je rekel: »Jezus se je v evharistiji na neki način izročil v naše roke.« Lahko ga zaužijemo in ga slavimo, lahko pa ga tudi onečastimo, raztrgamo ali celo ukrademo iz cerkve. Jezus se nam izroča kot nemočen, zato se moramo zelo potruditi, da ohranimo spoštljiv odnos za njegovo božjo navzočnost v evharistiji. Apostol Pavel nas opominja: »Kdor bo nevredno jedel ta kruh in pil ta Gospodov kelih, se bo pregrešil nad Gospodovim telesom in krvjo. Naj torej vsak sebe presodi ...« (1 Kor 11,27–28). To so resne besede in moramo jih kot take tudi upoštevati. Evharistija je zakrament živih, torej tistih, katerih vera je živa, zato se ji je treba bližati s čisto vestjo. Če se nekdo pred obhajilom ne more spovedati, ker nima možnosti, mora obuditi iskreno kesanje in skleniti, da bo čim prej prejel zakrament sprave, spovedi.

Vera nas uči, da pri obhajilu prejememo Jezusa. Verujemo, da se v obhajilu srečamo z vstalim Gospodom. Ko duhovnik pokaže hostijo obhajancu, reče:

zahvaljevati; da bi pozabili Bogu darovati skupaj s Kristusom tudi svoje življenje. Bili smo v nevarnosti, da bi prejeli obhajilo površno; da bi pozabili na to, da moramo to, kar smo pri maši slišali in doživeli, nesti s seboj v življenje in uresničiti. Zato nas duhovnik tik pred odslovitvijo spomni na glavne poudarke iz maše in nas povabi, da v prihodnjem tednu sodelujemo pri župnijskem življenju in tako uresničimo tisto, kar smo pri maši sklenili. Oznanila, ki jih poslušamo, torej niso le naštevanje nekih dejavnosti, ki zadevajo le duhovnika in njegove sodelavce, ampak so izziv vsem, da se med tednom vključijo v kakšno dejavnost. Tudi naštevanje maš, ki se bodo med tednom opravile, je vabilo vsem župljanom, da pridejo k maši in se pridružijo molitvi tistih, ki so naročili maše v določene namene.

Duhovnikov pozdrav »Gospod z vami« je njegov osebni pozdrav ob slovesu, ki bi ga lahko »prevedli« v pozdrav: »Bog z vami« ali »z Bogom«. Z njim nam zaželi, da gremo na svoje domove z zavestjo, da je Bog z nami.

Sledi blagoslov, ki se ob praznikih začne z nekoliko daljšo molitvijo, vedno pa se sklene z besedami: »Blagoslov vsemogočnega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha naj bo z vami vsemi.« To pomeni, da duhovnik prosi Boga, naj bo vedno z nami, na vsakem koraku, naj nas varuje in vodi, naj nam pomaga izpolniti, kar smo slišali pri maši. Pri izgovarjanju besed blagoslova naredi znamenje križa in s tem nakaže, da je blagoslov sad Kristusove smrti na križu in da nas bo to znamenje spremljalo skozi vsakdanje življenje. Torej ne bomo sami.

Prav zaradi tega so duhovnikove besede na koncu maše zelo spodbudne. »Pojdite v miru,« ni le naznailo, da je maša končana in da lahko gremo domov. S temi besedami nas duhovnik sicer pošlje v življenje, vendar nam hkrati zagotavlja: »Ne bojte se, saj niste sami. Bog gre z vami, zato res lahko greste v miru,« povsem mirni. Ali je možno na te besede odgovoriti drugače kot: »Bogu hvala?«

DRUŽINA

9 789612 226374

Cena: 2.600 SIT